

ע"פ 3596/15 - עפיף ותד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3596/15

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: עפיף ותד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה מיום 19.5.2015 בת"פ 52961-10-13 שניתנה על ידי כבוד השופטת הבכירה פ' ארגמן

בשם המערער: עו"ד וופא זועבי-פאהום

בשם המשיבה: עו"ד יאיר חמודות

פסק-דין

לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה (השופטת פ' ארגמן) מיום 19.5.2015 שלא לפסול עצמו מדיון בת"פ 52961-10-13.

1. נגד המערער הוגש כתב אישום בו יוחסה לו עבירת איומים. נטען שדרך בסמוך לאדם אחר (להלן: המתלונן) כלי הנחזה להיות אקדח וזאת בכוונה להקניטו ולהפחידו. ביום 19.5.2015 התקיימה ישיבת הוכחות במשפטו של

עמוד 1

המערער המתנהל בפני השופטת ארגמן. מטעם המשיבה הגיע להעיד חוקר המשטרה (להלן: העד) אשר חקר את המערער עובר להגשת כתב האישום. במהלך חקירתו הנגדית של העד הצביעה באת כוח המערער על פער מסוים בין תיאור מעשיו של המערער כפי שנמסר בהודעתו של המתלונן, לבין התיאור שנמסר בהודעתה של אמו של המתלונן (להלן: העדה). כפי שעולה מפרוטוקול הדיון, אל שאלותיה של באת כוח המערער לעד בעניין זה הוסיף בית המשפט מספר שאלות משלו. כך לדוגמה, בעמוד 34 לפרוטוקול, נרשם:

"לשאלת בית המשפט אני רואה שאין התאמה בין עדות של המתלונן לבין עדות של עדה, איך אני מתמודד עם זה, כי אם אמרתי שהמתלונן לא העיד על כך שהיו אמירות, ממה שעלה עד עכשיו שעדות המתלונן לא תאמה לעדות העדה, היא אמרה ככה והוא בדברים מהותיים הקשורים לעבירה, האם ראיתי את זה, זה היה חשוב לי, התייחסתי לזה, אני משיב - העד מעיין בחומר החקירה. העדות של העדה [...] הייתה ביום 29.8 ועדות המתלונן הייתה ביום 13.8 והחקירה של [המערער] הייתה ביום 2.9 מבחינה כרונולוגית הייתי [אמור] להסב את תשומת ליבו של המתלונן שיש פה חוסר התאמה".

2. במהלך החקירה החוזרת של העד ביקשה באת כוח המשיבה לשאול אותו שאלה בנוגע לטענה שהועלתה לפיה המתלונן ביקש למשוך או למצער לתקן את תלונתו לאחר שהוגשה אך סורב על ידי המשטרה. באת כוח המערער התנגדה להצגתה של השאלה. בשלב זה התקיים - ככל הנראה, שכן הדברים אינם מעוגנים בפרוטוקול הדיון - דין ודברים בין באת כוח המערער לבין השופטת שבסיומו החליטה השופטת

"לאור העובדה שב"כ [המערער] בפרץ לא נפסק של טענות כלפי בית המשפט לא נעתרת לבקשת בית המשפט להפסיק ולהירגע בית המשפט יצא להפסקה של 5 דקות".

3. עם החזרה מן ההפסקה, ביקשה באת כוח המערער כי השופטת ארגמן תפסול עצמה מלדון בעניינו של המערער. נטען כי השופטת "העירה הערות", צעקה בקול רם, נזפה בבאת כוח המערער, קטעה אותה במהלך חקירתו הנגדית של העד והפנתה אליו שאלות במקומה. בכל אלו, כך לפי המערער, יש משום פגיעה הן בכבודה ובפרנסתה של באת כוחו והן ב"חזותו האובייקטיבית והמקצועית" של בית המשפט העולה כדי יצירת חשש ממשי למשוא פנים כלפי המערער.

4. השופטת ארגמן דחתה את בקשת הפסלות. בהחלטתה הוסבר כי במהלך הדיון היא נאלצה להעיר מספר פעמים - עד כדי הרמת קולה - לבאי כוח שני הצדדים בנוגע להתנהלותם ולהתנהגותם, כל זאת במטרה להשיב את הסדר לדיון. הוטעם כי התנהלות זו לא כוונה אל מי מהצדדים באופן אישי וכי הייתה למעשה כורח המציאות, בין היתר לאור התנהגותה של באת כוח המערער, אשר לא אפשרה לעד להשיב לשאלות ואף סירבה לאפשר לבאת כוח המשיבה להשלים את שאלתה במסגרת החקירה החוזרת. בנוגע להתערבותה בחקירה הנגדית של העד ציינה השופטת כי אכן הפנתה שאלות מטעמה אל העד אך עשתה זאת כדי להביא לחקר האמת וכדי לסייע לצדדים לקיים את הדיון באופן מיטבי. לאור כל האמור קבעה השופטת כי לא נוצרה פגיעה - הן בבאת כוח המערער והן בהגנתו של המערער - ולכן אין הצדקה להיענות לבקשת הפסלות.

5. בערעורו חזר המערער על טענותיו כפי שהוצגו בבקשת הפסלות המקורית. הודגש כי שני הטעמים

העיקריים המצדיקים לשיטתו את פסילתה של השופטת ארגמן הם התייחסותה הפוגענית כלפי באת כוח המערער במהלך הדיון והתערבותה בחקירתו הנגדית של העד. לערעור אף צורפה בקשה מטעם המערער, אשר הוגשה לשופטת ובמועד מתן פסק דין זה טרם ניתנה בה החלטה, לתיקון פרוטוקול הדיון.

6. בתגובתה טענה המשיבה כי יש לדחות את הערעור. בהתייחס לטענות בא כוח המערער ליחס פוגעני כלפיה מצד השופטת ארגמן, נטען שיש להסתמך בעניין זה על קביעתה של השופטת כי הייתה זו התנהלותה של באת כוח המערער אשר הביאה את בית המשפט להגיב כפי שהגיב. יתרה מכך נטען שגם אם נפגעה באת כוח המערער מהערותיה של השופטת, הדבר לא יצר חשש למשוא פנים כלפי המערער המצדיק היענות לבקשת הפסלות. עוד הוסיפה המשיבה כי גם התערבותה של השופטת בחקירתו הנגדית של העד נעשתה במסגרת רצונה להביא לחקר האמת באופן אובייקטיבי וכי הדבר לא יצר חשש ממשי למשוא פנים כלפי המערער.

7. דין הערעור להידחות. כידוע, בהתאם לאמור בסעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. כאשר עסקינן בטענת פסלות המבוססת על התבטאויות השופט, יש לבחון אם הדברים שנאמרו, בנסיבות בהן נאמרו, מעידים על חשש ממשי כאמור (ראו ע"פ 3414/15 עוידה נ' מדינת ישראל, פסקה ח לפסק הדין (20.5.2015) (להלן: עניין עוידה)). בענייננו נטען - מבלי להצביע על אמירה קונקרטית שנאמרה על ידה עובר להגשת בקשת הפסלות - כי השופטת ארגמן "העירה הערות", הרימה את קולה ונזפה בבאת כוח המערער. לעומת זאת, ציינה השופטת בהחלטתה כי אכן הרימה את קולה והעירה מספר פעמים לבאת כוח המערער, כל זאת בשל התנהגותה של זו האחרונה באולם. כאמור, בשלב מסוים, ומשבאת כוח המערער לא נענתה להפצרותיה להפסיק ולהירגע, אף נאלצה השופטת לעצור את הדיון לכמה דקות. כפי שהסבירה השופטת, כל כוונתה הייתה להשיב את הסדר לדיון. כאשר הדבר נדרש - העירה גם לבאת כוח המשיבה. בהתחשב בתשתית עובדתית זו לתיאור מהלך הדברים, לא ניתן לומר כי תגובתה של השופטת להתנהגותה של באת כוח המערער יוצרת חשש ממשי למשוא פנים כלפי המערער. אחד מתפקידיו של השופט הוא ניהול הדיון באופן ענייני וניווטו כהלכה. לעיתים, תפקיד זה מחייב תגובה של השופט להתנהגות הנוכחים באולם בית המשפט. כך נעשה בענייננו. תגובה כזו כשלעצמה אינה יוצרת עילת פסלות. אם תאמר אחרת, תישלל יכולתו של בית המשפט לבצע את תפקידו (ראו ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 608, 629 (1994); ע"פ 6287/09 סבג נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק הדין (8.10.2009)).

8. גם בטענת המערער כי התערבותה של השופטת בחקירתו הנגדית של העד יצרה עילת פסלות לא מצאתי ממש. בחינה של פרוטוקול הדיון מעלה שכל שאלותיה של השופטת שהופנו לעד נועדו לברר את פשר הסתירה שנתגלתה בנוגע לתיאור מעשיו של המערער. כך גם הובהר בהחלטה מושא הערעור. בנסיבות אלו, כאשר מדובר בשאלות שכל מטרתן להביא לחקר האמת, לא ניתן לומר שנוצר חשש כלשהו, לא כל שכן חשש ממשי, כי דעתה של השופטת ננעלה בכל הנוגע לאשמתו של המערער (ראו גם עניין עוידה, פסקה ח לפסק הדין).

9. בשולי הדברים אציין, מבלי להביע כל עמדה לגופה של הבקשה, כי גם אם תתקבל בקשת המערער לתיקון פרוטוקול הדיון, לא יהיה בכך כדי לשנות מהכרעתי כי לא נוצר כל חשש למשוא פנים מצד השופטת ארגמן כלפי המערער.

10. סוף דבר - הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ד בתמוז התשע"ה (1.7.2015).

ה נ ש י א ה
